

Riittävät rahalliset resurssit takaavat yliopistoille mahdollisuuden kehittyä – Ylioppilaskunnan näkemys toimenpiteistä ja kannustimista, joilla voidaan lisätä opintojen avoimuutta ja joustavuutta

Turun yliopiston ylioppilaskunta kommentoi mielellään Opetus- ja kulttuuriministeriön lähettämiä kysymyksiä koskien Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 tiekarttaa.

Kommentin alussa on ylioppilaskunnan keskeisimmät näkemykset ranskalaisilla viivoilla. Muutoin vastine noudattelee ministeriön lähettämiä kysymyksiä.

Ministeriön on taattava riittävät rahalliset resurssit yliopistoille. Mikäli ministeriö toivoo, että yliopistot panostavat opintojen avoimuuteen ja joustavuuteen, tulee niiden taata yliopistoille riittävät resurssit kehitysohjelmaan sekä esimerkiksi erikoistumiskoulutuksiin. Rahoitus ei saa perustua pelkkään projektirahaan, vaan sen tulee tukea pitkäjänteistä kehitystyötä sekä toimia ennustettavasti.

Yliopistojen autonomian tulee säilyä vahvana ministeriön rahoituksen ohjauksesta huolimatta. Rahoitusmallin tulee mahdollistaa esimerkiksi yliopistojen erilainen profiloituminen ja yliopistoille sopivin tapa toteuttaa profiilinsa mukaista tutkimusta ja koulutusta.

Rahoitusmallin tulee palkita hyvää opetuksesta. Rahoitusmalliin on luotava aidosti laadullinen, esimerkiksi kandipalautteeseen sidottu kriteeri. Lisäksi rahoitusmallin tulee olla tasa-arvoinen, eikä se saa syrjiä yliopistoja esimerkiksi sen suhteen, mitä aloja yliopistossa opetetaan.

Millaisilla keinoilla, toimenpiteillä ja/tai kannustimilla voidaan lisätä...

1. ... kenen tahansa opiskelumahdollisuuksia

Laadukas opetus ja riittävä pedagoginen osaaminen parantavat kenen tahansa opiskelumahdollisuuksia. Tästä syystä yliopistojen tulisi palkita laadukkaasta opetuksesta. Voidaan toteuttaa esimerkiksi nostamalla kandi- ja maisteripalautteessa mitattava tyytyväisyys omiin opintoihin yhdeksi rahoitusmallin kriteeriksi. Kriteerin tulee kuvata aidosti opetuksen laatua, eikä olla näennäisen laadullinen kriteeri, kuten kandipalautteen vastausprosentti.

Tutkintokoulutuksen lisäksi tarvitaan muitakin tapoja kehittää omaa osaamista. Tutkintokoulutus ei saa olla ainoa vaihtoehto. Erikoistumiskoulutuksen kehittäminen ei saa pienentää tutkintokoulutuksen resursseja. Tämän takia ministeriön tulee taata jatkuva rahoitus

esimerkiksi erikoistumiskoulutuksille tai muille mahdollisille oman osaamisen päivittämispaketeille, joita yliopistot tarjoavat jo työelämässä oleville.

Työelämän ulkopuolella oleville tulee taata mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan. Oman osaamisen kasvattamiseksi valtion tulee kustantaa tietty määrä avoimen yliopiston opintoja esimerkiksi pitkäaikaistyöttömille tai muille heikossa taloudellisessa asemassa oleville.

... ja tarjota laajemmat mahdollisuudet eri alojen opintoihin

Yliopistoilla tulee olla mahdollisuus päättää jatkossakin itse tutkintorakenteista ja alojen välisestä yhteistyöstä. Tästä syystä ministeriön ei tule liikaa kannustaa kaikkia yliopistoja siirtymään esimerkiksi entistä laaja-alaisempiin kandidaatintutkintoihin tai alojen yhteisiin perusopintoihin, ettei yliopistoissa piilevä yliopiston oma spesifi osaaminen häviä. Ministeriö voi kuitenkin kannustaa opiskelijoiden mahdollisuuksia suorittaa eri alojen opintoja esimerkiksi rahoittamalla eri alojen välisiä yhteistyöprojekteja.

2. ... lisätä avoimen oppimateriaalin tuottamista ja hyödyntämistä

Kaiken oppimateriaalin tulee olla lähtökohtaisesti avointa. Tämä koskee niin avoimen yliopiston kurssimateriaaleja kuin yliopiston tutkinto-opiskelijoiden kurssimateriaalia. Rahoitusmallin tulisi kannustaa yliopistoja avoimen tutkimuksen lisäksi myös yliopiston omien kurssimateriaalien avaamiseen, mikäli ei ole erityistä syytä pitää esimerkiksi luentodioja suojattuina suurelta yleisöltä (esim. potilastapauksien käsittely kurssilla).

Laadukkaiden kurssikirjojen ja opetusmateriaalien tuottaminen on tärkeää. Kurssikirjojen ja muiden opetusmateriaalien julkaisemisen tulee olla kannattavaa, eikä automaattisesti rahoitusmallin silmissä huomattavasti vähempipätöisempää kuin englanninkielisten artikkelien tuottamisen. Myös kurssimateriaalien, kirjojen, artikkelien ja muun suomenkielisen julkaisemisen suomeksi julkaisemisen tulee olla kannattavaa.

3. ... joustavuutta opintoihin hakeutumisessa

Hakijoilla tulee olla monenlaisia mahdollisuuksia tulla valituksi korkeakouluun. Pääsykoe on säilytettävä merkittävänä valintatapana henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet ylioppilastutkintoa tai muuten menestyneet ylioppilaskirjoituksissa. Korkeakoulujen haun tulee huomioida hakijoiden erilaiset taustat: osalla hakijoista on takana jo aiempia korkeakouluopintoja, osa taas tulee suoraan toiselta asteelta. Tämän takia pitää olla erilaisia tapoja tulla valituksi korkeakouluun.

Avoimen väylää on kehitettävä, mutta siten, ettei siitä muodostu epätasa-arvoista maksullista reittiä korkeakouluun. Lisäksi opintoja voitaisiin tarjota valtion kustantamana tietty määrä pitkäaikaistyöttömille tai henkilöille, joilla ei ole korkeakoulututkintoa.

Avoimien ja maksuttomien kurssien tarjoaminen kaikille tulee olla houkuttelevaa. Jos yliopistoja palkitaan kaikista yliopistossa suoritetuista opintopisteistä, on yliopistolla kannustin lähteä kehittämään esimerkiksi kaikille avoimia MOOC-kursseja. MOOCien perusteella voidaan valita tietyt kriteerit täyttävät opiskelijat tutkinto-opiskelijoiksi.

Valintaväylää pelkille maisteriopiskelijoille tulee kehittää. Yliopistoja tulee kannustaa tarjoamaan paikkoja myös henkilöille, jotka hakevat maisterivalinnassa. Korkeakouluopintojaan aloittavien kohdalla opinto-oikeus on kuitenkin syytä myöntää kandiditutkinnon lisäksi myös maisterivaiheeseen, jottei uuden laajan maisterihaun kehittäminen luo lisää hallinnollista työtä ja lisää opiskelijoiden epävarmuutta ja henkistä kuormitusta.

4. ... joustavuutta tutkinnoissa (korkeakoulujen omat tutkintovaatimukset)

Aikaisemmin ja muualta hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) käytänteitä tulee kehittää esimerkiksi ministeriön laatiman raportin ja kehityshankkeiden pohjalta. AHOToinnista ei saa kuitenkaan tulla yliopistoille helppoa tapaa tehtailla valtavia määriä opintopisteitä, mikäli opintopistemäärä nostetaan yhdeksi rahoitusmallin kriteeriksi.

5. .. korkeakoulujen yhteistyötä ja mahdollisuuksia opiskella yli korkeakoulurajojen

Rahoitusmallin tulee kannustaa korkeakouluja tarjoamaan opetusta muillekin kuin oman korkeakoulun opiskelijoille. Paras tapa tähän on palkita yliopistoa näiden tuottamien opintopisteiden mukaan. Ideaalitulanteessa rahoitusmalliin lisättävä opetuksen laatuksiteeri tasapainottaa rahoitusmallin siten, ettei opintopistekriteeri kuitenkaan kannusta yliopistoja tehtailemaan vain mahdollisimman paljon opintopisteitä.

Kaikkien yliopistojen tarjoamat opinnot tulee olla helposti löydettävissä yhdestä paikasta esimerkiksi Suomen ylioppilaskuntien liiton, Suomen ekonomien ja Yhteiskunta-alan korkeakoulutettujen ehdottoman alustamallin mukaisesti. Kaikille avoimen opetuksen löytyminen yhdestä paikasta helpottaa opiskelijaa hahmottamaan mitä hän voi opiskella oman korkeakoulunsa ulkopuolella.

Ministeriön tulisi kustantaa kaikille korkeakouluille yhteinen alusta, jonne kaikki yhden opiskelijan suorittamat opintopisteet kirjataan. Järkevällä yhtenäistämällä opiskelija näkee yhdestä paikasta kaikki suorittamansa opintopisteet ja opinto-oikeutensa, sekä pystyy ilmoittautumaan yhden järjestelmän kautta eri yliopistojen kursseille.

Ylioppilaskunnan puolesta,

Inari Harjuniemi
hallituksen puheenjohtaja
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Rauli Elenius
pääsihteeri
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Lisätietoja:
Hallituksen puheenjohtaja Inari Harjuniemi, tyy-pj@utu.fi, +358 45 320 5125